

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. VII.

Vsebina: 50. Načrt reda za cerkvenike in orglavce. — 51. Organske določbe za dušno pastirstvo pri c. kr. deželni brambi. — 52. Prošnja „Podpornega društva cerkvenikov v Ljubljani“. — 53. Varstvo v Gradec dohajajočih služkinj. — 54. Razpis Ivan Nep. Schlackerjeve ustanove za učiteljske vdove. — 55. Slovstvo. — 56. Gojenci Alojzijevega I. 1906/7. — 57. Konkurni razpis. — 58. Raziskavanje po maticah. — 59. Škofijska kronika.

1906.

50.

Načrt reda za cerkvenike in orglavce.

Sedma točka dekanskega shoda, ki se je vršil v knezoškofijski palači v Ljubljani 19. aprila 1906, je bila: Red za cerkvenike in organiste. Poročal je dekan Ivan Lavrenčič.¹⁾ Ker se v zadnji številki tega lista poročilo ni moglo natisniti (Glej str. 78), sledi tu:

Red za cerkvenike in orglavce.

A) Dolžnosti.

1. Ozir orgljanja in petja.

1. Če je orglavec tudi cerkvenik, je treba skrbeti, da se prva služba poleg druge ne zanemarija, ampak da se zvesto opravljajo vse stanovske dolžnosti. Torej bodi orglavcu v zakristiji na pomoč še drug moški, da se vsa božja služba more vršiti v lepem redu in točno. Ta tudi pobira po cerkvi v pobiravnico, kadar mora biti orglavec na koru. Odškodovan je za svoj trud po dotedanji navadi v tej fari.

2. Orglavec naj skrbi: a) da orgla in da se poje v pravem cerkvenem duhu in po predpisih, za škofijo veljavnih. Zato naj marljivo prebira „Cerkveni Glasbenik.“ Tiudi naj se, da se more pri petih sv. mašah (in če tudi so brez levitov) vse peti latinsko in s polnim tekstom (S. R. C. 31. ian. 1896 in „Motu proprio“ Pija X. z dné 22. nov. 1903.). Na cerkvene godove naj v liturgičnem oziru natančno pazi, pa pri mašni pesmi se strogo drži posamnih delov sv. maše, da ne prične prej ali pozneje. — V adventu in postu naj se glase orgle tihotno in resno, med letom o

praznikih veseleje in polneje. — Orgle naj nikdar petja ne prevladujejo marveč prijetno spremljajo, podpirajo. b) Cerkvinih skladb ne sme popravljati; na vse note (zvezke) naj pazi dobro, da se kaj ne pogubi. Muzikalij posojevati ni dovoljeno. Inventar muzikalij naj hrani natančno prepisan in izpopolnjen. Muzikalije naj so vse zaznamovane s farnim pečatom in z dotično zaporedno številko ter zaklenjene, kolikor se ravno isti dan ne rabijo, v posebno od cerkve oskrbljeno omarico. c) Latinskih maš ni treba preraznovrstnih, a vse naj so temeljito in gladko priučene: Gloria, Credo in sploh, kar mašnik pred oltarjem intonira, naj se takoj nadaljuje in v celem obsegu izpoje do konca; pevci naj dobro in čisto izgovarjajo. Responsorijem naj se oskrbi vselej tekst za pevce in odgovarja koralno. — V to se želi, da se organisti že v orglarski šoli nauče dobro latinski brati in tekst pravilno izgovarjati.

3. Orglavec je dolžan, kolikor nujno treba, note prepisovati. Od vsacega glasu ostaneta pri cerkvi vsaj po dva prepisa; papir za to da cerkev.

4. Orgla in poje se, kolikorkrat je v naši škofiji in fari sploh v navadi ali ukazano. Pri porokah orgla, če to poprej naznanijo, da se jim vračuni za orglavca in pevce.

5. V petju naj pevski zbor pridno vadi. Poleg cerkvenih pesmi in pesmi za Marijine družbe naj jih nauči tudi kako pošteno domoljubno pesem. Pevske vaje naj ima kolikor le možno, podnevu ali vsaj ne pozno v noč, najbolje vsako nedeljo in praznik precej po popoldanski službi božji, pa tudi ob delavnikih, če je le mogoče, gotove dni. Izrečno se poudarja, da pevk ne podučuje posamezno, marveč več skupaj. Vadijo naj se pevci in pevke posebej in le glavne

¹⁾ Spis je sestavil župnik Valentin Bernik na Homcu na podlagi reda, ki ga je določil rottenburški škof za svojo škofijo in ki ga je v prevodu objavil „Voditelj v bogoslovnih vedah“, 1903, str. 63–68. Na shodih „Sodalitatis Ss. Cordis Jesu“ kamniške dekanije se je o tem obravnavalo, in dekan Ivan Lavrenčič je po raznih predlogih izpopolnil izdelek.

izkušnje naj so skupne. Prepire med pevci naj pomirja. Sam pa bodi potrpežljiv in ne svojeglaven. Brez župnikove vednosti naj pevcev niti ne sprejema na novo, niti ne odslavlja.

6. O cerkvenem petju naj spisuje „Tednik“, ki naj bo spisan vselej vsaj 2 dni pred nedeljo ali praznikom ter predzadnje jutro pred dotično nedeljo ali praznikom po sv. maši župniku (oziroma kaplanu) predložen. V „Tedniku“ naj se opiše pesem po prvi vrstici, po skladatelju, po zbirki, kjer se nahaja, pri latinskih skladbah pa s prvimi par besedami: introit, graduale, ofertorij in komunijo. „Tednik“ spada k inventarju farnih muzikalij, papir zanj da cerkev.

7. Na kor naj hodi dosti zgodaj, preden se prične božja služba oziroma pridiga, katero naj zvesto posluša. Na vso moč se treba izogibati šepetanju ali govorjenju na koru, tudi ne sme sam ali pevci med pridigo prebirati pesmi. Po povzdigovanju ni treba čakati z orglami, kakor tudi ne ob pristopu dalje časa le na pedal tiščati. Potrebne note naj na koru ne bodo razmetane. Odhajaje s kora mora igralnik vselej skrbno zapreti.

8. Paziti je orglavcu, da enega pevca pred drugim posebno ne odlikuje, hvali ali hudo graja. Odločilne besede, kaj se bo pelo, naj ne pripušča pevcem, oziroma prvi moči med njimi ali še celo svoji ženi — pevki. V drugo faro ne smejo iti pet brez dovoljenja domačega župnika.

9. Če zanesljivo izve o kaki osebi pevskega kora kaj pohujšljivega, ima orglavec vestno dolžnost, to nemudoma župniku naznaniti. Sicer naj pa bo v tem oziru tudi sam jako oprezen in vedno varuje svoje in pevskega zbora dobro ime. Poprej navedeni „Motu proprio“ priporoča pri cerkvah zlasti pevce, „ki so res pobožni in pošteno živijo, ki se po svoji skromnosti in lepem vedenju med liturgično službo božjo kažejo vredne svete službe, ki jo opravljajo“ (kot namestniki zbora levitov). Ravno tam se tudi bere: „Prevladovati mora petje, orgle naj ga spremljajo, ne smejo ga pa uduševati. „Ni dovoljeno začenjati petja z dolgimi preludiji, niti ga prekinjati z dolgimi medigrami.“ In spet: „Ni dovoljeno, da bi petje na koru ali sviranje na instrumente mašnika pri oltarju mudilo dalje časa, nego to dopuščajo liturgični obredi.“

10. Na pevski oddelek kora in v zakristijo hodijo samo tisti, kateri imajo ondi cerkveno službo ali potrebno opravilo, razen, ko bi imeli še drugi starodavne, plačane sedeže na tem prostoru.

11. Da ložje ustreže cerkvenim zahtevam, naj si naroči zlasti tele 2 knjigi: „Obrednik za organiste“ in „Officium defunctorum“ izdal M. Štrkl v Mariboru, tiskarna sv. Cirila, vsaka po K 1.60.

II. Ozir cerkveniške služba, pa od točke 1—5 obvezno tudi za organista.

1. Cerkenik in organist naj pazi, da bo neomaževevanega življenja in cerkvenega mišljenja ter dajal vernikom dober zgled. Lepo naj se vede in večkrat prejema sv. zakramente, goreč naj bo za Boga in čast njegove hiše, ljubeč red in snago, pa v vseh cerkvenih opravilih dovolj podučen in spreten. Pobožnost v zvezi s pravo ponižnostjo, modrost, treznost, varčnost, zvestoba in poštenost, pa veselje do dela so, kakor vsakemu kristjanu, cerkvenemu služabniku še zlasti potrebne čednosti.

Če ima družino, naj gleda, da so vsi, kolikor le mogoče, vsak dan pri sv. maši.

S kakim opravilom, ki bi se ne strinjalo z orglarsko ali cerkveniško službo, ali bi ga zadrževalo pri vsakdanjih cerkvenih opravilih, se ne sme pečati. Močno se pa želi, da je cerkenik več rokodelstvu, ki je njemu primerno; kot organist pa naj bi se še v orglarski šoli izučil v občinskem tajništvu ter knjigovodstvu za poslovanje pri naših posojilnicah in hranilnicah.

Brez župnikovega dovoljenja ne sme nihče stanovati pri njem.

2. Župniku in ključarjema se s podajo roke obveže, da bo vestno izpolnjeval svoje službene dolžnosti, po tem-le obrazcu:

„Jaz I. I. obljubim pred vsemogočnim in vsevednim Bogom, da bom kot orglavec in cerkenik v I. svojim duhovnim predstojnikom pokoren v vsem, kar se tiče moje službe in krščanskega življenja, da bom meni izročene cerkvene reči zvesto hranil in vse svoje dolžnosti natančno izpolnjeval po najboljši vednosti in vesti.“

O dani obljubi, kakor tudi o izročitvi tega-le prepisanega (ali ponatisnjenega) „navodila“ in inventarja se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo cerkenik-organist, župnik in ključarja.

3. Cerkenik in organist je zavezan župniku kot svojemu neposrednemu predstojniku skazovati ponižno pokorščino v vseh zadevah svoje službe, tudi proti drugim duhovnikom, zlasti domačemu kaplanu, naj se vede vselej spoštljivo, postrežno, vdano. Kake opomine in ukore od strani duhovnikov naj sprejema ponižno in pokorno, pa ne nejevoljno godrnja ali gostobesedno ugovarja.

4. Proti faranom naj bo prijazen in vljuden. A z zloglasnimi fanti in ponočnjaki, s pijanci, z igravci, z liberalci ali socialnimi demokrati, z morebitnimi nasprotniki domače duhovščine, kakor tudi z drugim spolom, naj se ne pajdaši ter prezaupno ž njimi ne občuje. Naj ne poseda po cele ure po hišah ali celó

žganjarskih pivnicah; plesišča naj so mu neznana v domači in v tujih farah.

V župnijski kuhinji nima opravka več, kot kar treba, da dobi mašno vino.

Bere naj samo katoliško-narodne časnike in neizpotakljive knjige. Večkrat naj prebira to le „navodilo.“

Čedno naj hodi oblečen (če ga ne zadržuje ravno tako delo); s prstanom, če ni oženjen, naj ne hodi k altarju. Roke naj ima vedno snažno umite, zlasti, ko peče in prireja hostije in kadar ima opraviti s cerkveno obleko. Natika naj cerkvene (bele) rokavice zlasti za velum, pa tudi sicer ob nedeljski in praznični božji službi.

Stanovanje njegovo bodi zmeraj snažno. Nevarnega shajališča mladine ne sme trpeti pri sebi.

5. O uradnih zadevah na primer o izpovedancih, o obhajancih, o krstih, o mrliških ogledih (če ima to opravilo kot priboljšek) mora molčati.

Po svoji službi je obvezan, župnikove ukaze in naročila zastran službe božje in dušnega pastirstva točno sporočiti drugim duhovnikom ali vernikom.

Nikoli ne sme začeti kaj zbirati za cerkev na svojo pest, morda celo kar v župnikovem ali kaplanovem imenu.

6. Cerkenik sprejme od župnika pri nastopu službe ključje od cerkve in zakristije, katerih brez župnikovega dovoljenja ne sme izročiti nikomur drugemu. Preden po avemariji cerkev popolnoma zapre, naj pregleda vse notranje prostore, kote, posebno izpovednice in kor.

Paziti mora tudi, da v cerkvi ali zvoniku hudobneži česa ne poškodujejo, ukradejo ali onesnažijo, tako tudi, da v zvoniku tobaka ne žvečijo in ne kadé. Vpitja in drugega nespodobnega vedenja ne sme trpeti v posvečenih prostorih in okolici cerkve. Naznani naj, kadar zapazi kak nered po stranskih cerkvenih prostorih. Ako ima majhne otroke, ne smejo letati in se loviti po cerkvi, po zakristiji ali v zvoniku.

7. Komu kaj cerkvenega dati ali prodati, bi bil božjeropen greh.

8. Cerkenik oskrbuje vse zvonjenje, kakor je navadno v naši škofiji in posebej v tukajšnji fari zvoni se točno ob določeni uri.

Zvoniti se mora na pravi način, da zvonovi bijejo polnoglasno na obojno plat ter se ne poškodujejo; z vrvjo kembelj loviti, je nevarno za zvon in za človeka. Zvonovi se morajo včasih očistiti nesnage in zvonilo treba po potrebi z mineralnim oljem namažati, pa vrata nad in pod zvonovi zapirati.

Cerkvenikova skrb je, da ubrano zvoni delopust. K večjim praznikom se pritrkava; zato si cerkenik priskrbi v pomoč stalnega zvonarja, enega ali več, pa ne kakih nevednežev ali pijancev. Plačuje to pomoč, kdor jo je doslej. Ob avemariji in kadar pozvanja, naj zvona ne vleče predolgo.

9. Pazi naj cerkenik, da uro navija sam, pa redno ter vsak mesec, obrisavši jo, nekoliko namaže s primerno zmesjo obojnega olja. Nepoklicanih ljudi naj v zvonik ali na cerkveno podstrešje ne spušča med božjo službo; zato se zvonik za druge, razen za prave zvonarje, zaklepa, ko vkupaj odzvoni.

Z lučjo, žveplenkami, žerjavico naj po cerkvi in v zvoniku pa tudi doma ravna najprevidneje.

Kadar bi pri zvoneh zapazil najmanjšo poškodbo ali nevarnost, naj jo nemudoma naznani župniku.

Kadar vidi, da utegne kaka cerkvena potrebščina kmalu poiti, naj pové, da se pravočasno naroči, kar treba.

10. Cerkenik ima skrbno paziti (tudi večkrat med dnevom) na to, da večna luč pred tabernakelnom nikdar ne ugasne; zato mora vsako jutro in vsak večer obnoviti stenj ter priliti olja in od časa do časa očistiti svetilnico.

Kapljine naj po vsakem prazniku obere in spravi, kakor tudi konce sveč. Kapljin in koncev sveč ali olja ali kake posvečene reči ne sme prodajati, razdajati ali za-se rabiti, (kar je bilo splošno že omenjeno).

Pravočasno mora tudi nastaviti na svečnike nove sveče. Dovolj zgodaj naj bodo opravljene in prižgane še druge svetilnice po cerkvi, kakor je običajno v tukajšnji cerkvi.

11. V izpovednico mora klicati pravočasno, obhajilno mizo pogrniti ter (po izpovedi) paziti, kdaj je treba prižgati sveče za sv. obhajilo. Ako se izpoveduje v mraku, naj oskrbi luč pri izpovednicah. Ob nedeljah in praznikih v adventu in postu naj se odpira cerkev na vse zgodaj, da zamorejo izpovedanci v cerkev.

Kjer je več dušnih pastirjev, naj ne odločuje cerkenik, kdo in kdaj pojde previdevat bolnike. Odločuje naj marveč red in bolnikova želja.

12. Cerkenik mora po cerkvenih predpisih,¹⁾ oziroma po naročilu župnikovem pripraviti vse, kar je potrebno za službo božjo, pri delitvi sv. zakramentov, pri cerkvenih blagoslovilih in posvetitvah, procesijah, obhajilih bolnikov, pogrebih itd. ter službujočemu duhovniku spoštljivo streči. Ob nedeljah, praznikih in še ob kaki izredni slovesnosti, naj se oblači v cerkveniška oblačila. Roke naj pred altarjem sklepa ter mimo velikega altarja gredé poklekujeta s desnim kolonom do tal, kadar pa je izpostavljeno sv. Rešnje Telo, na obe kolena ter glavo prikloni.

Hodi naj, kolikor le največ mogoče, tiho in mirno po cerkvi in zakristiji, zlasti med sv. mašo, če mu treba, in med izpovedovanjem. Kadar bi imel v cerkvi kaj izpregovoriti, sme le s pritajenim glasom in samo najpotrebnejše pa kratko.

¹⁾ V ta namen bi mu dobro služil „Obrednik za cerkvenike“, spisal Jern. Voh, 2. izd. v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, 86 v.

13. Posebej bodi pozoren na te-le predpise:

a) Skrbi naj cerkvenik, da je v posodi za umivanje rok v zakristiji voda zmeraj čista in obrišača vedno snažna. Posodico pri tabernakeljnu, iz katere duhovnik od časa do časa izlije vodo v sakrarij ter jo očisti, osnaži cerkvenik od zunaj ter nalije sveže vode vanjo. Cerkevnik mora tudi oskrbeti čiste vode, kadar jo treba blagosloviti, in isto potem naliti v osnažene kropilnike. Staro blagoslovljeno vodo naj nese na pokopališče ali pa v sakrarij. Sicer pa mora blagoslovljeno vodo iz kropilnikov takoj odstraniti, ako je postala kalna ali umazana. Na veliko soboto naj se osnaži sakrarij in vsebina položi na ogenj, ki se ta dan blagoslovi.

b) Pripraviti mora oltar za službo božjo, na katerem morajo biti zmeraj po trije platneni prtji nad krizmalom.

c) Pred sv. mašo naj nikoli ne kadi tobaka ali smodk, opijanljivih pijač naj ne pije; vzdržuje naj se tudi nosljanja.

č) Sveče (2 za tiho, 4 za soprazniško, 6 za nedeljsko sv. mašo, 6 za črno peto, vsaj 12 pa z izpostavljenim Najsvetejšim) naj nažiga od strani, da vosek ne kaplja na oltar; začne pa prižigati od tabernakeljna, najprej na evangelijski in potem na epistelski strani, potem še le odgrne pregrinjalo.

d) Pripraviti mora potrebno obleko, perilo, posodo in oblačiti mašnika. Ne sme pa prijemati keliha, patene, ciborija, monštrance. Če že ni drugače, naj prime te svete posode z belo rutico, a ne z golo roko. Keliha za sv. mašo ne sme pripravljati cerkvenik, ampak le mašnik sam ali pa kak drug duhovnik. Tudi ne sme nositi keliha na oltar ali od oltarja in ne odpirati ali zapirati tabernakeljna, kjer je Najsvetejše. Vedeti pa mora, kje se hrani ključ od tabernakeljna.

e) Hostije, samo iz najlepše pšenične moke in najčistejše vode pripravljene, naj bodo pečene en dan ali vsaj eno noč poprej, preden se razrežejo; skrbno odbrane in presejane naj bodo vsako soboto zjutraj (če je ta dan zapovedan praznik, pa že v petek) sveže pripravljene. Klešče naj pred otroki spravlja.

f) Vrčke za sv. mašo mora imeti vedno snažne in jih pred sv. mašo napolniti z vinom in s čisto, ne postano ali naprašeno vodo iz zaprte posode. Hostije in mašno vino mora imeti zaklenjene in v čistih posodah.

g) Oskrbovati mora dobro oglje za kadilnico, pa je ne prenapolnjevati. Kadar ognja ne potrebuje, naj vzame kotlič takoj vun, da se kadilnica ne ožge.

h) Ako ni strežnika, streže cerkvenik. On mora biti zmeraj v zakristiji med službo božjo, pripravljen za postrežbo ali popravo kakega nevarnega utrinka, razen, če pozvanja. Kolikor more, naj tudi otroke nadzira med božjo službo.

i) Vse, ker je potrebno za previdovanje bolnikov, zlasti obrednik, svetilnica, ruta, mora biti zmeraj pripravljeno na določenem mestu.

j) Po dokončani službi božji pokrije oltar s pogrinjalom, ugasne sveče začeni od epistelske strani ob kraju altarja, pogasi oglje v kadilnici, zapre svete posode, spravi mašno obleko skrbno v omare ter varno zaklene zakristijo.

Prižigalo (kajfež) naj bo večkrat osnaženo.

k) Pravočasno (prva dva dneva velikega tedna) naj postavi božji grob. Obrede velikega tedna naj si že celó dobro vtisne v glavo. Priporoča se Monsig. And. Marušičev „Veliki teden.“

14. a) Dolžnost cerkvenikova je, skrbeti za snažnost božje hiše in bližnjih cerkvenih znamenj. Po navodilu duhovnikovem naj olepša cerkev ob večjih praznikih in posebnih svečanostih. Na veliki oltar zlasti naj tudi ob poletnih nedeljah postavlja kake sveže cvetlice ter jih skrbno goji, močno dišečih cvetic naj ne postavlja preblizu mašnika. Posodo naj devlje na podstavke in te na popir, večkrat naj jim prilije, a ne na altarju, tudi jutranjega solnca naj jim privošči pa svežega zraka po potrebi. Tabernakelj ne sme biti podnožje nikakih cvetic. Lepšati oltarjev, oziroma pospravljati lepoticja pa ne sme takoj po službi božji, ampak en dan pred praznikom in po prazniku navadno, da ne moti vernikov po cerkvi. Bandera in sploh cerkveno obleko naj shrani šele, ko je vse osušeno. Podob po oltarjih naj ne predstavlja samovoljno. Kadarkoli stopa na oltarno menzo, naj pogrne isto s suknom in položi debelo 40–50 cm široko desko, da menze ne okruši, ali še celó ne eksekrira.

b) Najmanj dvakrat v tednu, namreč vsak ponedeljek in vsako soboto in pred vsakim zapovedanim praznikom mora po vsej cerkvi dobro pomesti, po tlaku, med klopmi, po zakristiji, na korih itd. Pri tem naj ne bo polovičarski, da bi le prah vzdigoval, ki se posede po oltarjih in podobah. Vrata in okna naj ima odprta in po tleh potrosi mokrega žaganja. Ko je povsod vse pometeno, naj kaki 2 uri potem obriše oltarje, prižnico, izpovednice, klopi, obhajilno mizo, klečavnice in druge police po zakristiji; naj pazi skrbno, da ne bo od te oprave kaj z oljem politega, zamazanega ali z voskom pokapanega. Jako pazljivo in rahlo naj čisti podobe, kipe in okraske, kadar naroči župnik. Okna in stene naj z dolgim omelom vsak mesec očisti prahu in pajčevinam ter tečeje in ključavnice po vratih namaže. Zlasti pa mora za velikonočne praznike in za vizitacije celo cerkev temeljito osnažiti. Kar najde v cerkvi, naj vestno naznani župniku, oziroma ljudem.

c) Spomladi in poletu mora pri suhem, toplem vremenu cerkev, zakristijo, omare večkrat prezračiti,

in poleti parkrat tudi cerkveno obleko na prostem pod nadzorstvom župnikovim v kakem senčnatem kraju poobesiti najboljše med šmarnimi mašami.

c) Mašne vrčke mora po vsaki rabi izplakniti ter obesiti na lesene kline, da se izcedijo; vsak teden pa jih mora popolnoma očistiti.

d) Kovinske svečnike, svetilnice, kadilnice, čolničke, zvončke, kotličke, kropila, krožnike, potrebne ob delitvi sv. krsta, in drugo kovinasto orodje naj skrbno pa tudi varno in ne s prehudimi ter jedkimi tvarinami osnaži tako, da se svetli, in sicer večkrat med letom, posebno dobro pa za velikonočne praznike natanko po določilu župnikovem.

Duhovniku naj bo v pomoč, ko bo snažil veliki in binkoštni petek krstni kamen. Stara krstna voda se ima izliti v sakrarij. Kotliček in vrč za krstno vodo osnaži najprej duhovnik.

e) Vse cerkveno perilo in obleko naj ima cerkvenik vedno snažno, čedno ter v lepem redu pospravljeno. Po določbi župnikovi in po potrebi naj menjuje svojedobno oltarne prte, humerale, albe, koretlje, srajce za ministrante, obhajilne prte, rutice za lavabo i. dr. ter si jih natanko zaznamuje, kadar jih da prat. Nečedne purifikatorije, korporale, pale prevzame duhovnik, da jih namoči ter ožme; to vodo izlije cerkvenik v sakrarij. Dotična posoda se za drugo perilo ne sme rabiti.

Preproge naj po praznikih (nedeljah) razobesi v senci na zrak ter naj jih iztepe, izkrtači in lepo spravljene shrani na določenem kraju; otroci in psi naj se ne valjajo po njih.

f) Ako se kaj poškoduje na cerkveni opravi ali obleki ali pa česa zmanjka, naj takoj naznani župniku. Tako tudi, če zapazi kako škodo na cerkvenih poslopih. Sam pa naj poslopje skrbno varuje proti vremenskim nezgodam, da dobro zapira cerkvena okna in strešna okenca. Po zimi mora sneg okrog cerkve odmetavati, da ne postane zidovje mokrotno, po letu pa naj bode trava od cerkve in zvonika izkopana kakih 60 cm širjave.

Dolžnost cerkvenikova je tudi, snažiti prostor in pota okoli cerkve, zlasti ob cerkvenih shodih, o Vseh svetih in ob kanoničnih vizitacijah.

g) Na pokopališču naj odkazuje grobe prav po vrsti, pazi na globokost in sploh na ves „pokopališki red.“ Za posebne grobe mora poprašati župnika; vrata na pokopališče naj zapira.

h) Snažila, oglje za kadilnico, olje, vrvi, bombaž in druge take majhne potrebščine kupuje cerkveno predstojništvo, če za katero teh reči ne da cerkveniku letno pogojene svote.

Ako prevzame pranje v svojo oskrbo, se mu to posebej plača po doslej običajni ceni. Nerabno cerkveno perilo naj pokaže župniku, da se sežge, ako je

popolnoma raztrgano in brez vsake vrednosti. Paziti pa je, da se čipke in drugi umetno izvršeni deli vsaj kot vzorec shranijo v župnem arhivu, dokler se ne oddajo škofijskemu muzeju.

i) Potrudi naj se cerkvenik, da zna sam dobro ministrirati pri vseh duhovnih opravilih; nastopne molitvice sv. maše moli vselej le po en ministrant, da se drug na drugega ne zanašata. Cerkvenik naj gleda tudi, da so ministrantje dobro izvežbani ter se vedó dostojno, mirno, spoštljivo, vzpodbudno. Neubogljivce naj naznani župniku.

15. Če je orglavec ali cerkvenik zadržan pri kakem cerkvenem opravilu, ali ima iti k vojaškim vajam, mora si dobiti primerne namestnika, katerega naj poprej naznani župniku. Kadar bi šel z doma, naj izroči cerkvene ključke zanesljivi osebi, a njegova žena ne sme k oltarju ali krstnemu kamnu.

16. Za slučaj bolezni naj bo vpisan v „Podporno društvo orglavcev.“

17. Ako cerkveno predstojništvo po krajevnih razmerah naloži poleg tukaj navedenih pravil še druga v službi cerkve ali cerkvenega premoženja ali cerkvene in župnikove pošte, mora cerkvenik tudi ta vestno opraviti, bodisi, da se mu plačujejo obenem s stalno plačo, bodisi, da se mu vroči posebna nagrada, če so izvenredna.

18. Pravica do orglarske in cerkveniške plače se začne z dnem, ko se nastopi služba. Obojestranska odpoved je trimesečna, in sicer, če le mogoče, tako, da se konča s koncem meseca aprila, junija, septembra, decembra. Ako bi bil pa tak uslužbenec zelo zanikaren, hudo pohujšljiv in nenraven ali nezvest pri cerkvenem imetju, se mu more služba odpovedati vsak čas ter ga brž odsloviti.

Ob odhodu se ima izkazati z vsem inventarjem, stanovanjskim, muzikalnim, in kolikor treba, tudi s cerkvenim.

19. Da resnično in pravočasno nastopi dobljeno službo, dá župniku po okoliščinah nekaj are.

20. Ako bi se v tem času skesal, nastopiti pogojeno službo, zapade aro v prid župni cerkvi. Le kak prav posebno veljaven vzrok bi ga utegnil v tem opravičiti, a o njem razsoja pristojni (župnikov) dekan.

B) D o h o d k i.

1. V denarju: a) kot orglavcu, b) kot cerkveniku, c) kot mrlškemu ogledniku.

2. V blagu (živilih); zapisana in prosta bera. Ker je „prosta“ le zboljšana prejšnja bera, bodi ob selitvi deljiva vsa bira. Računa se po solnčnem letu.

3. Užitek od vrta, njiv, travnikov, gozda. Gozd sme rabiti samo za domače potrebe, prodati iz njega ne sme ničesar. Sadno drevje mora marljivo oskrbovati. —

Za take dohodke je zapovedano v „Lj. škofij. L.“ l. 1883 str. 101 izdelati tako-le „Zavezno pismo:“ Kolek 1 K.

Z a v e z n o p i s m o ,

s katerim se podpisani l. l. po domače J. iz l. h. št. ... cerkvenik župne cerkve sv. l. zavežem za-se in za svoje dediče in pravne naslednike, da hočem od čast. predstojništva župne cerkve sv. l. v l. za čas svoje zgoraj omenjene cerkveniške službe pri župni cerkvi sv. l. v l. v uživanje mi dano vrtno parcelo, spada jočo k posestvu, ki je last župne cerkve sv. l. v l. in se nahaja v zemljiški knjigi l. l. pod vložno št. ... ter parc. št. ... znašajočo po katastralni površni meri ... oralov in □⁰ (ozir. m²) in J. imenovano, kadar neha moja omenjena služba, brez obotavljanja nazaj dati imenovanemu predstojništvu župne cerkve v istem stanu, v katerem sem jo prejel.

V . . . dné

Podpisi cerkvenika in dveh prič.

4. Stanovanje njegovo sestoji iz ...

5. Vse davke in hišno zavarovalnino plačuje cerkev.

6. Drugi dohodki so v lastni skrbljivosti za kako koristno opravilo in v pridnosti pri delu, za kar naj se trudi po svojih najboljših močeh in zmožnostih.

Na vso moč naj se varuje lenobe in dolgov. Zato tudi ne sme jemati bere kje za več let naprej ali dolga delati nanjo.

Pristavek:

1. Velevažno za cerkvene uslužbence je njihovo zavarovanje, kakor je državni zbor sklenil postaviti za

privatne uslužbence sploh, ki imajo letne plače najmanj 600 K. Ker pa ima redko kje organist-cerkvenik 600 K letne plače v denarju, naj bi se te plače oz. razni prispevki, bera v naturalijah, prosto stanovanje i. t. d. kako regulirale, in dosegla bi se svota 600 K, zavarovanje pa omogočilo. V marsikateri fari bi se lahko na podlagi pravil diecezanskega društva sv. Cecilije ustanovilo „Cecilijino društvo“ hkrati za povzdigo cerkvene glasbe in petja z letnimi doneski članov tudi za izboljšanje organistove službe.

2. Z ozirom na pravno stališče glede imenovanja organista-cerkvenika naj navedem nekatere določbe upravnega sodišča:

a) Imenuje in odstavlja cerkvene uslužbence župni urad, toraj ne patron, ne občina, ako ni v to posebno upravičena 20./VI. 1895, št. 3143; tudi tedaj ni občina upravičena, ako plačuje organista iz občinskih sredstev 7./XII. 1898, št. 7126;

b) Občine prispevajo za organista, ako ne zadošča cerkveno premoženje 19./I. 1890, št. 291 in 11./XII. 1897, št. 6517;

c) Da je organist potreben, zadošča izjava škofijstva 27./I. 1898, št. 456;

d) Razsodba: Je li dolžna občina plačevati cerkvenika, ne spada v kompetenco avtonomnih oblasti, ampak državnih, oz. sodišč.

O p o m n j a. Pričujoči spis je šele načrt in zato še ni obvezen. Natančno se bo red določil na prihodnji sinodi.

51.

Organske določbe za dušno pastirstvo pri c. kr. deželni brambi.

C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je z dopisom z dne 29. sept. 1906 št. 3834/pr. po naročilu c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 15. septembra 1906 št. 33.814 semkaj poslalo sledeče določbe za dušno pastirstvo pri c. kr. deželni brambi:

Organische Bestimmungen

für den Seelsorgedienst in der k. k. Landwehr.

I. Abschnitt.

Grundsätzliche Bestimmungen betreffs Ausübung der Seelsorge über Personen der k. k. Landwehr.

§ 1.

Zur Ausübung der Seelsorge und zur Matrikeinführung über die in aktiver Dienstleistung befindli-

chen Personen der k. k. Landwehr sind im Frieden die Zivilgeistlichen beziehungsweise die durch die betreffenden Gesetze bestimmten Matrikeinführer, und nur im Kriegsfall die Geistlichkeit der Landwehr und des Heeres berufen.

Die Ersatzkörper der Landwehr, insoweit sie sich in den Friedens- (Ausrüstungs-) Stationen befinden, dann die bei den stabilen Landwehrbehörden, Kommanden und Anstalten in Dienstleistung stehenden Personen der Landwehr bleiben auch während der Mobilität der Zivilgeistlichkeit beziehungsweise der zivilen Matrikeinführung zugewiesen.

Die dem k. u. k. Heere entstammenden, in Dienstleistung bei der Landwehr stehenden Generalstabsoffiziere gehören hinsichtlich der Seelsorge der militärgeistlichen Jurisdiktion an.

Über jene Landwehrpersonen, welche während der Mobilität der Geistlichkeit der Landwehr (des Heeres) zugewiesen sind, wird der Seelsorgedienst ausgeübt:

- a) über die Angehörigen der katholischen Kirche (des lateinischen oder griechischen Ritus) oder der griechisch-orientalischen Kirche durch katholische, beziehungsweise griechisch-orientalische Feldkuraten der Landwehr, eventuell durch die betreffenden Militärgeistlichen des Heeres;
- b) über die evangelischen und israelitischen Glaubensgenossen durch die bei den Landwehr-Infanterietruppendivisionen eingeteilten Landwehrgeistlichen der betreffenden Glaubensgenossenschaft, eventuell durch die bei den Armeekommanden eingeteilten evangelischen Feldkuraten und Feldrabbiner des Heeres.

§ 2.

Das Apostolische Feldvikariat in Wien ist im Kriegsfall auch für die k. k. Landwehr die oberste militärgeistliche Behörde und es wird ihm in Angelegenheiten der Seelsorge und des geistlichen Amtes der unmittelbare Verkehr mit der aktivierten katholischen Landwehrgeistlichkeit gestattet.

§ 3.

Wirkungskreis der bei einer Armee eingeteilten Militärgeistlichkeit in Bezug auf die Landwehrpersonen:

- a) Der bei einer Armee befindliche Feldsuperior hat auch die geistlichen Angelegenheiten der bei derselben eingeteilten, der katholischen Religion (des lateinischen oder griechischen Ritus) angehörigen Personen der k. k. Landwehr zu besorgen und den Seelsorgedienst der bei der Armee eingeteilten Landwehrtruppen und Anstalten zu überwachen;
- b) der griechisch-orientalische, beziehungsweise evangelische Militärgeistliche der Armee hat die geistlichen Angelegenheiten der zum Armeeverband gehörigen Landwehrpersonen seiner Konfession, insofern diese Personen nicht zu einer Divisionsseelsorge zuständig sind, zu besorgen;
- c) der Feldrabbiner der Armee ist berufen, die rituellen Funktionen bei den zur Armee gehörigen Landwehrpersonen seiner Konfession auszuüben.

§ 4.

Im Mobilisierungsfall werden die erforderlichen Feldkapellen oder die an deren Stelle unumgänglich notwendigen Kirchenparamente sowie die sonstige Amtierungs- und Kanzleibehelfe jeder Art von der Heeresverwaltung beigelegt.

§ 5.

Rücksichtlich der Stollgebühren finden für die k. k. Landwehr, je nach der geistlichen Zuständigkeit (§ 1), entweder die bezüglichlichen Vorschriften des k. u. k. Heeres oder die Zivilstollordnung volle Anwendung.

II. Abschnitt.

Die Landwehrgeistlichkeit.

§ 6.

Alle Landwehrgeistlichen gehören der nichtaktiven Landwehr an und stehen bei den Truppenkörpern, zu denen sie seitens des Ministeriums für Landesverteidigung eingeteilt werden, lediglich in der Standesevidenz oder im Verhältnis der Evidenz.

Sie gliedern sich in:

a) römisch- und griechisch-katholische Feldkuraten, b) griechisch-orientalische Feldkuraten, c) evangelische Feldkuraten A. B., d) evangelische Feldkuraten H. B. u. e) Feldrabbiner	}	zweiter Klasse.

§ 7.

Die Landwehrgeistlichen werden nur im Kriegsfall nach Bedarf zur Dienstleistung einberufen und kommen teils bei den Landwehr-Infanterietruppendivisionen, Landesschützenregimentern und Sanitätsanstalten, teils als Aushilfsgeistliche bei der Armee in Verwendung.

Denselben obliegt die Ausübung der Seelsorge bei den ihnen in dieser Hinsicht zugewiesenen Truppen und Anstalten, dann die Führung der Matrikeln (Matrikelbogen, Matrikelhefte) nach den bezüglichlichen Vorschriften des k. u. k. Heeres.

In Sachen der Seelsorge und des geistlichen Amtes sind: die katholischen Feldkuraten dem Feldsuperior – die griechisch-orientalischen Feldkuraten, die evangelischen Feldkuraten A. B., die evangelischen Feldkuraten H. B., dann die Feldrabbiner dem beim Arme- (Armeegeneral-) kommando eingeteilten höchsten (rangältesten) Feldgeistlichen der betreffenden Glaubensgenossenschaft untergeordnet; in militärdienstlicher Beziehung unterstehen alle ihrem vorgesetzten Kommando.

Bei der Demobilisierung werden die aktivierten Landwehrgeistlichen von der Dienstleistung enthoben.

§ 8.

Im Frieden sind die Landwehrgeistlichen zur Beobachtung der Evidenzvorschrift, betreffend die in eine Rangklasse eingeteilten Gagisten in der nichtaktiven k. k. Landwehr (Wehrvorschriften IV. Teil — Dienstbuch B-II), gehalten, es sind daher auch hin-

sichtlich der Verpflichtung zum Erscheinen beim Haupt-rapport die Bestimmungen dieser Vorschrift, § 26, für sie maßgebend.

Im übrigen findet auf die Landwehrgeistlichen die Vorschrift für die Behandlung besonderer Personalangelegenheiten der Offiziere des Soldatenstandes der k. k. Landwehr (Verordnungsblatt für die k. k. Landwehr Nr. 4 vom Jahre 1881) analoge Anwendung

§ 9.

Die im Mobilisierungsfall zur aktiven Dienstleistung in der k. k. Landwehr oder im k. u. k. Heere einberufenen Landwehrgeistlichen (§ 7) müssen mit der für die Geistlichkeit des Heeres vorgeschriebenen Dienstkleidung versehen sein.

§ 10.

Die Ergänzung des Landwehrgeistlichen erfolgt:

- a) Durch den Übertritt von Militärgeistlichen aus dem k. u. k. Heere in die Landwehr nach Vollstreckung der Heeresdienstpflicht;

- b) durch Ernennung von in der Landwehrdienstpflicht stehenden Personen, welche die Befähigung zur Ausübung der Seelsorge erlangt haben, zu Landwehrgeistlichen.

Von den letztbezeichneten Personen werden die dem katholischen und die dem griechisch-orientalischen Glaubensbekenntnis angehörenden, erstere nach gepflogenen Einvernehmen mit dem Apostolischen Feldvikar, zu Feldkuraten zweiter Klasse — die betreffenden Personen des evangelischen Glaubensbekenntnisses zu evangelischen Feldkuraten A. B., beziehungsweise zu evangelischen Feldkuraten H. B., zweiter Klasse — die Personen israelitischen Glaubensbekenntnisses zu Feldrabbinern zweiter Klasse über Vorschlag des Ministeriums für Landesverteidigung durch Seine Majestät ernannt und rangieren in der IX. Rangklasse.

§ 11.

Die Vorrückung von Feldkuraten und Feldrabbinern aus der zweiten in die erste Klasse kann nur im Kriege stattfinden.

52.

Prošnja „Podpornega društva cerkvenikov v Ljubljani.“

„Podporno društvo cerkvenikov v Ljubljani“ je poslalo ordinarijatu spodaj sledečo prošnjo.

P. n. čč. gg. duhovniki naj se o vsebini te prošnje posvetujejo, da bodo mogli preč. gg. dekani na dekanskem shodu staviti svoje predloge.

Prošnja se glasi: Kakor znano, se je ustanovilo letos v Ljubljani „Podporno društvo cerkvenikov“ z namenom, da se sami med seboj podpiramo in si pomagamo iz naših težav.

To je pa v prvi vrsti naš gmotni položaj, in sicer ne še toliko v času, ko še zamore cerkvenik svojo službo lahko opravljati, temveč pozneje, ko postane že star in neokreten, posebno pa kadar popolnoma obnemore, ter mora službo pustiti, naj si bode po svoji, ali po volji drugih.

Druga stvar je pa ta, da je cerkvenik takorekoč vsak sam sebi prepuščen in nima nobene zaslombe, kadar bi rabil kak nasvet ali pomoč, tako na primer bi nekateri cerkvenik bil prav dober v cerkveniški službi, bi rad napravil vse, kar bi bilo Bogu v čast in pa faranom v veselje in v vzpodbudo, ali kako naj, vprašati nima nikogar, knjige nima nobene (razen par nemških, katerih ne razume) in tako se zgodi, da nazadnje napravi, kar ve in kar je prej videl; ravno zato je pa cerkveniška služba na tako nizki stopnji, da je žalostno, posebno ker ima malo cerkvenikov toliko izobrazbe, kolikor bi je sploh moral imeti.

Tretje je pa posredovanje za službe, (kar pa žal nekateri ne razumejo prav). Le poglejmo, marsikateri prečastiti gospod župnik pride v zadrego zastran cerkvenika, kajti lahko se prigodi, da mu nagloma službo odpove, bodisi iz tega ali onega vzroka. Vodstvo „Društva cerkvenikov“ ima pa v ta namen neki zamek vseh prosivcev za službe (novince in druge), v tem slučaju se lahko obrnejo do odbora, in ta jim zamore svetovati tega ali onega cerkvenika, nikakor pa ne vsiljuje ali zapoveduje, kar se je vže parkrat slišalo. Društvo se ponudi v tem slučaju le kot v uslugo preč. gg. župnikom in pa cerkvenikom, ne pa, da bi jih hoteli v tem oziru komandirati, kakor so nekateri to napačno razumeli.

Iz vseh teh tukaj navedenih vzrokov se je društvo ustanovilo, postavilo na lastne noge ter sklenilo se med seboj po možnosti podpirati, dajati nasvete v cerkveniški službi, izdajati kako strokovno brošuro oziroma društveni koledarček, v katerem bi bilo za sedaj najpotrebnejše pojasnjeno in povedano, potem brezplačno posredovanje za službe, v ta namen bi pa naj vsak cerkvenik plačeval članarino, katero smo pa morali tako nizko nastaviti, da sploh ni na družega misliti, kakor da bi se iz te blagajnice lahko poleg društvenih stroškov pomagalo samo v najnujnejših potrebah cerkvenikom (recimo v slučaju bolezni ali smrti). Članarina se pa nikakor ne more zvišati, kajti

pri svoji mali plači nobeden ne more več plačevati, ker se vsakemu že to (6 kron na leto) veliko zdi.

Zato se odbor društva v prid članov in pa v blagor cerkveniške službe zaradi tega, da se ta stan izpopolni in ugled pridobi, žrtvuje z vso vnemo, ter se je po nasvetu nekaterih prečastitih gospodov duhovnikov pri seji dne 12. junija sklenilo, da se obrne na prečastiti knezoškofijski ordinarijat s prošnjo, katero tu navajamo:

Podpisani odbor „Podpornega društva cerkvenikov“ prosi, da bi prečastiti knezoškofijski ordinarijat ljubljanski vsled v uvodu te prošnje navedenih razlogov blagovolil ta nasvet sprejeti in odobriti.

Naš načrt je tale:

I. Vsaka cerkev, ki ima več nego 1 duhovna, naj bi 30 K na leto prispevka plačevala.

II. Vsaka cerkev, ki ima 1 duhovna, naj bi 20 K na leto prispevka plačevala.

III. Vsaka cerkev, ki rabi cerkvenika, naj bi v blagajno, katera bi se v ta namen ustanovila, prispevala 10 K na leto.

Dobivali bi se pa iz te blagajne priboljški po sledečem redu:

Vsak cerkvenik bi dobival po 20tih letih cerkveniške službe brez ozira, ako še dalje opravlja isto ali ne, po preteku 5tih let obstanka te blagajne in sicer, ako služi pri cerkvi ad I. . . . K 75.—

deto „ II. . . . „ 50.—

deto „ III. . . . „ 25.— na leto

priboljška vsakih 5 let; ako še služi, naj se mu primakne 10 K na leto.

Po možnosti blagajne bi se lahko dobile oziroma delile tudi izredne podpore članom društva.

Ta blagajna naj bi bila v oskrbi prečastitega knezoškofijskega ordinarijata ljubljanskega, ter se naj še slavnoisti sam na podlagi dohodkov blagajne in po številu istih, ki imajo pravico do nameravanega priboljška, potrebno ukrene in blagohotno naš načrt vpošteva.

Mi ne prosimo za veliko, kar bo vsak priznal, kajti vemo, da imajo kmetje oziroma davkoplačevalci že itak velika bremena, pa vendar gledé na to, da bode naš stan prišel do nekoliko boljše bodočnosti in bodo vsled tega tudi preč. gg. župniki in pa cerkve na boljšem, kajti vsak cerkvenik, ako bo videl, da ima kaj pričakovati, bode toliko zvesteje, z večjim veseljem in vnemo svojo službo opravljal, ter se bodo tudi taki, kateri so bolj sposobni za to službo bolje držali in tako ne bo potreba vedno nesposobne ljudi najemati in učiti.

Naše prošnje so tako male, da se sploh manjših misliti ne more, zaradi tega je pričakovati, da bode prečastiti knezoškofijski ordinarijat na podlagi proračuna nam še kaj več priznal, ter upamo, da nam te naše skromne želje in prošnje ne bodo odbite.

Naša skromna želja je popolnoma opravičena, kajti razmere so se v teku par desetletij fako izpremenile, da se mora v tem oziru kaj storiti; ker vse se je podražilo, ljudstvo je razvajeno in vedno več zahteva od cerkvenikov, dela od leta do leta več, plača pa vedno ista ali pa še slabša; in če se pomisli, da mora dandanes vsak gospodar svojemu poslu najmanj 20% več plačevati kot pred 10 leti, tedaj mislimo, da nam ne bo v zlo šteto, ako tudi kaj prosimo, ker je potreba res nujna, kar je pričakovati, da bo vsak priznal. In če zmore en sam gospodar svojemu poslu na leto 40 kron ali še več primekniti na plači, upamo, da tudi za celo faro ne bo toliko, ako se ta mali znesek na leto plačuje.

Ker je stvar toliko potrebna, se s posebnim ozirom na to, da ima vsak najmanjši urad za svoje najzadnje sluge že nekaj preskrbljenega, tudi tukaj pričakuje povoljnega odgovora.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1906.

O d b o r.

53.

Varstvo v Gradec dohajajočih služkinj.

„Katoliško žensko društvo“ v Gradcu prosi, da se objavi sledeči oklic:

Akoravno je obžalovati, da mnogo deklet iz kmetov prihaja v mesto Gradec iskat službe, ter vsled tega po deželi primanjkuje poslov, je vendar še bolj obžalovanja vredno, ako te osebe, ki so v Gradcu popolnoma tuje ter si že na kolodvoru ne vedo svetovati in pomagati, mnogokrat vsled zapeljevanja krenejo na slaba pota, ali pa izgubijo svoje prihranke.

Večkrat se pripetijo tudi slučajji, da mlade osebe z dežele iščejo v mestu zdravniške pomoči, pa nimajo svojcev, ki bi jih zamogli spremiti. Vsled tega je „Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križav Gradcu“ pripravljeno, v vseh takih slučajjih poslati eno svojih sester, ali pa kako drugo žensko osebo iz svojega zavoda, katero bode mogoče spoznati po belo-rumenem znaku (Abzeichen), na kolodvor, da tujko vodi in ji svetuje vestno in nesebično.

Častitemu župnemu uradu se to javi s prošnjo, da naj v takih slučajih pravočasno in natančno po dopisnici (eventuelno brzojavno) naznaní prihod dekleta, katera se hoče poslužiti naše pomoči in sicer pod naslovom: Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križa v Gradcu (Dienst-mädchen-Asyl in Graz, Leonhardstraße Nr. 133). Naznanilu je vselej dostaviti, na kateri kolodvor (južni ali državni) dekleta prihaja.

Gotovo bi bilo prikladno, ko bi se ta dopis kot lepak priobčil na kakem dobro vidljivem kraju občinskega urada ter bi se dekleta pri izročevanju poselskih knjig na zgoraj rečeno opozarjala in ko bi se tudi sicer še po možnosti skrbelo, da se ž njim seznani občinstvo ter se tako podpiralo krščansko varstvo deklet.

V Gradcu, meseca septembra 1906.

Leonhardstraße šte. 133.

54.

Razpis

Ivan Nep. Schlackerjeve ustanove za učiteljske vdove.

Ustanova pokojnega vodja normalke, c. kr. šolskega svetnika in častnega kanonika Ivana Nep. Schlackerja, v podporo ene učiteljske vdove se bode zopet podelila za čas od 1. avgusta 1905. do 1. avgusta 1906.

Častiti župni uradi naj obvesté o tem razpisu tiste vdove, ki sicer ne uživajo nikake ustanove, z

opazko, naj opremijo prosilke svoje prošnje z verjetnimi svedočbami, da so v resnici ubožne, nesvarljivega življenja, in da so njihovi možje najmanj deset let hvalevredno služili v kronovini kranjski kot ljudski učitelji.

Prošnje naj se vložé do 24. novembra t. l. pri tukajšnjem konzistoriju.

55.

Slovstvo.

1. Kratke zgodbe svetega pisma stare in nove zaveze. Za nižje razrede ljudskih šol. Priredil Jožef Volc. Potrdili kn. nadškofijski ordinariat goriški, kn. šk. ordinariati krški, lavantinski in ljubljanski. Pripustilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk z dne 1. septembra 1906, št. 25.285. Ta knjižica, ki je nedavno izšla, se priporoča častiti duhovščini, ker je domače delo in izšla v domači zalogi. Podobe je risal g. Anton Koželj, učitelj risanja na c. kr. realki v Ljubljani. Dobiva se pri kn. šk. ordinariatu v Ljubljani. Kateheti, ki naroče več izvodov, dobe na vsakih deset izvodov en izvod brezplačno za ubožne učence.

2. Občinska uprava — tako se imenuje v Ljubljani izhajajoči strokovni list za župane, občinske tajnike in druge javne funkcionarje. Izdaje ga kmetska županska zveza, urejuje pa dr. Vladislav Pegan. — Doslej je bil list last tiskarne Dragotina Hribar in je prešel še-le v zadnjem času v novo lastništvo. S 1. decembrom bo začel list drugi letnik. Izhajal bode

po dvakrat na mesec na 8 straneh velike četvorke ter prinašal sledeče stvari: poučne članke sploh o vsem javnem življenju zlasti z ozirom na potrebe občinskih in drugih javnih funkcionarjev, poučne drobtine važne za sedanjí čas, aktualne sodbe najvišjih sodišč (upravno, državno in kasacijsko sodišče), razne vesti ter pravni pouk v vprašanjih in odgovorih. Opozarjamo, da bo list izhajal sam brez inseratov, ker pridejo ti na posebne platnice, in bode ob koncu leta tvoril lepo, okoli 200 strani broječo knjigo. Naročnina, ki je znašala prvo leto 8 K, se zniža na 6 K. Če bo list imel dovolj naročnikov, se mu naročnina prihodnje leto zopet zniža. — Priporočamo toplo ta list zaradi njega strokovne in poučne vsebine vsem župnim uradom kot takim v naročanje, zlasti še zaradi velepotrebne in zanimive rubrike: Vprašanja in odgovori, kjer dobi vsak naročnik pravni pouk v vsakem slučaju. Naroča se pri upravníštvu „Občinske uprave“ v Ljubljani.

56.

V knezoškofijsko Alojzijevišče

so za šolsko leto 1906/7 sprejeti nastopni dosedanji gojenci:

V osmi razred:

Hočev ar Frančišek iz Velikih Lašič,
Muren Josip iz Stopič,
Rogelj Josip iz Velesovega,
Šmit Frančišek iz Ribnega,
Žerjav Gregor z Jesenic.

V sedmi razred:

Gruden Ivan z Vojskega,
Filipič Ivan s Trate,
Sedej Frančišek s Trate,
Šimenec Josip iz Dola.

V šestil razred:

Bogataj Lovro iz Stare Loke,
Gnidovec Anton iz Ajdovca,
Hiti Frančišek od Sv. Trojice pri Cirknici,
Mejak Jakob iz Ormoža,
Meršolj Frančišek iz Radovljice,
Mohorč Ivan iz Begunj,
Pestotnik Ivan iz Spodnjega Tuhinja,
Petrič Gabriel iz Strug,
Plevnik Anton iz Černomlja,
Skebè Venceslav iz Hinj,
Žganjar Ignacij iz Dobropolj.

V peti razred:

Poje Josip iz Osilnice,
Resman Anton iz Begunj,
Stanonik Makso s Trate,
Zupan Alojzij iz Gorij,
Žarkovič Frančišek iz Metlike.

V četrti razred:

Anžič Anton iz Sostrega,
Dežela Ivan iz Ledin,
Koblar Frančišek iz Železnikov,
Možina Frančišek iz Slavine,
Oman Anton iz Lipice pri Škofji Loki,
Platiša Ivan iz Št. Ožbolta pri Škofji Loki,
Vindišar Janez iz Šmartna pri Kranju.

Na novo so sprejeti nastopni učenci:

V peti razred:

Jaklitsch Anton iz Srednje vasi na Kočevskem.

V četrti razred:

Fabijan Ivan iz Besnice,
Jurman Frančišek iz Škofje Loke,
Kajdiž Andrej z Bleda,
Kos Jožef s Črnega Vrha.

V tretji razred:

Aljančič Ernest iz Trebnjega,
Čenčič Frančišek iz Selc,
Češarek Frančišek iz Nemške vasi pri Ribnici,
Čoš Frančišek s Perovega pri Šmarju,
Fabjančič Vladislav z Bučke,
Flerin Karol z Goričice pri Ihanu,
Jerina Frančišek s Sinje gorice pri Vrhniki,
Kalan Janez s Suhe pri Škofji Loki,
Klemenčič Josip iz Podgore pri Dolu,
Lesar Alojzij z Ravnega dola pri Sodražici,
Lesar Ivan iz Slatnika pri Ribnici,
Matkovič Martin s Ponikve pri Veliki Dolini,
Mavrič Martin z Bohinjske Bistrice.

57.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Krka v žužemberški dekaniji, stoječa pod patronstvom verskega zaklada; Budanje v vipavski dekaniji, stoječa pod patronstvom ljubljanskega knezoškofa; Rakitna v vrhniški dekaniji, stoječa pod patronstvom bistrske graščine; Sorica v starološki dekaniji, stoječa pod patronstvom loške graščine.

Prosimci za župnijo Krko naj naslove svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vlado, za Budanje na prečast. kn.-šk. ordinarijat ljubljanski, za Rakitno na slavno lastništvo bistrske graščine, za Sorico na slavno lastništvo loške graščine.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 24. november 1906.

59.

Raziskavanje po maticah.

Vsled prošnje Emila pl. Dietrich iz Budapešte se pozivljejo čč. gospodje matičarji, naj preiščejo cerkvene matice, če jim bo mogoče zaslediti sledeče podatke:

1. O poroki Val. Krištofa pl. Leobenegg, ki je bil rojen 14. febr. 1719 v „Rojachhofu“.

2. O smrti istega.

3. O krstu Frančiška pl. Leobenegg, ki je umrl na Dunaju 22. maja 1790, 75 let star; moral je biti torej rojen okoli leta 1715.

4. O krstu Ludovika Dietrich, ki je umrl 81 let star na Vrhniki; moral je biti torej rojen okoli l. 1706.

5. Krst Ane Rozine Zweck pl. Zweckenburg, ki je umrla na Vrhniki 19. julija 1787, 54 let stara, rojena torej okoli 1733 in poročena 18. sept. 1753 v „Cernizze“.

Kdor najde katerega teh podatkov, naj pošlje do-
tčni kolkovani list na naslov: Emil Edler von Dietrich,
Budapest X., Tuzér - Utca 30. — Za vsak list dobi
20 kron.

58.

Škofijska kronika.

Odlikovanje. Preč. g. Frančišek Dovgan, župni upravitelj v Metliki, prošt n. vit. reda, je bil imenovan za častnega komornika Nj. Svetosti papeža Pija X.

Podeljene so bile župnije: Mokronog č. g. Henriku Bukowitz, župnemu upravitelju ondi; Šmartno pri Litiji č. g. Mateju Riharju, kaplanu v Polju; Stari trg pri Poljanah č. g. Frančišku Zupančič, kuratu na Ustju, Banja Loka č. g. Antonu Medvedu, župniku na Sveti Gori, Sv. Vid nad Cirknico č. g. Frančišku Pavlinu, župniku pri Sv. Trojici nad Cirknico.

Vmeščeni so bili čč. gg. Frančišek Zupančič na župnijo Stari trg pri Poljanah dne 27. sept. 1906, Henrik Bukowitz na župnijo Mokronog dne 1. oktobra 1906., Matej Rihar na župnijo Šmartno pri Litiji dne 23. oktobra 1906, Anton Žlogar na podeljeni mu novomeški kanonikat dne 23. okt. 1906.

Nameščen je bil č. g. Jernej Pavlin za kapelana v Cirknici.

Premeščeni so čč. gg. Alojzij Jerič, župni upravitelj v Osilnici, za kapelana v Radeče pri Zidanem mostu; Jakob Bajec, ekspozit na Orehku, za župnega upravitelja v Osilnici; Anton Jerič, kaplan pri Sv. Duhu pri Krškem, za kurata na Ustje; Frančišek Oranič, kaplan v Trnovem pri Il. Bi-

strici, v Polje; Janez Hrovat, kaplan v Starem trgu pri Poljanah, v Trnovu pri Il. Bistrici; Rihard Smolej, kaplan v Dolu, v Železnike; Josip Podlipnik, bivši kaplan v Šent Jerneju, na Krko; Adolf Knol, župni upravitelj na Sv. Planini, za župnega upravitelja na Sv. Goro. — Nemški viteški red je premestil č. P. Rajmunda Kubinek, kaplana v Podzemlju, v Črnomelj, in č. P. Kazimira Kosobud iz Ljubljane v Podzemelj.

Resigniral je č. g. Janez Rihtaršič, župnik v Loškem potoku, na podeljeno mu župnijo Zaplano.

Začasni pokoj je dovoljen č. g. Mateju Sušelj, kaplanu v Zagorju ob S.

Zavod sv. Stanislava v Šent Vidu. Č. g. Luka Arh, kapelan v Višnji gori, je bil imenovan za gimnazijskega profesorja; č. g. Gašpar Porenta, prefekt, je bil poslan na slikarsko akademijo v Prago; č. g. Anton Ratajec, prefekt v kn.-šk. Alojzijeviču, je šel dokončat svoje študije na Dunaj, č. g. Jožef Prešern, kaplan v Cirknici, je odšel na dunajsko vseučilišče.

Umrli sta čč. gg. Alojzij Rožič, župnik v pok. v Škofji Loki, dne 28. septembra; Juri Sorc, župnik in duhovni svetnik na Krki, dne 4. oktobra. Priporočata se čč. gg. duhovnim sobratom v molitev.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dné 24. oktobra 1906.